فقط ۱۵ میلیون ایرانی راحت برنج می‌خرند

قیمت هر کیلو برنج ایرانی در بازار خرده‌فروشی تا مرز ۴۰ هزار تومان بالا رفته، برنج خارجی هم تا ۳۰ هزار تومان رشد قیمت داشته است.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگروفودنیوز)، روزنامه «همشهری» در ادامه نوشت: یکسوم از نیاز سالانه بازار برنج ایران از مسیر واردات تامین می‌شود؛ وارداتی که به‌دلیل مشکلات تحریم و تامین ارز از ابتدای پارسال با مشکلات زیادی مواجه شد و تا پایان سال ۹۹ حجم آن به کمتر از نصف میزان نیاز بازار مصرف داخلی رسید. به‌گفته دبیر انجمن واردکنندگان برنج، با وجود وخامت شرایط کرونایی و اما و اگرهای مبادلات کالا و مسافر با هند، واردات برنج از این کشور قطع نشده، اما مشکلات کلی واردات همچنان به قوت خود باقی است که بازار را به‌شدت تحت‌تأثیر قرار داده است.

در گفت‌وگو با مسیح کشاورز، دبیر انجمن واردکنندگان برنج، شرایط بازار برنج را بررسی کرده‌ایم.

از همین نقطه مبادلات تجاری با هند گفت‌وگو را آغاز کنیم. با توجه به قیمت بالا و بروز مشکل در مبادلات تجاری طی سال گذشته، آیا هنوز خرید برنج از هند انجام می‌شود؟

خرید برنج از هند قطعا داریم، اما حجم خرید بسیار کاهش یافته و قابل مقایسه با سال‌های قبل نیست. البته واردات برنج هندی توجیه اقتصادی ندارد؛ چون قیمت تمام‌شده برنج هندی در بازار به برنج ایرانی بسیار نزدیک شده و بسیاری از مصرف‌کنندگان برنج هندی، با قیمت‌های کنونی، دیگر توان خرید آن را ندارند. در این شرایط بعضی از تجار فقط برای اینکه برندشان در بازار حفظ شود، هنوز از هند برنج وارد می‌کنند.

در سال ۹۹ در مجموع چقدر برنج وارد شد؟

در سال گذشته تا ۸۷۰ هزار تن برنج وارد کشور شد که اگر دولت هم ۲۰۰ هزار تن برای ذخایر احتیاطی وارد کرده باشد، واردکنندگان خصوصی ۶۰۰ هزار تن برنج وارد کرده‌اند؛ درحالی‌که در سال ۹۸، رقم واردات برنج یک میلیون و ۶۵۰ هزار تن بود. این مقایسه نشان می‌دهد پارسال ۵۰ درصد میزان نیاز هرساله کشور برنج وارد شده است.

علت کاهش ارقام واردات برنج چیست؟

تقاضا برای واردات به‌دلیل مشکلات پرداخت ارز و گرانی دلار به‌شدت کاهش پیدا کرده است.

تحلیل شما از آثار کاهش واردات چیست؟

نکته مهم این است که مسئولان وقتی این اعداد و ارقام را کنار هم می‌گذارند و کاهش واردات و افت تقاضا را در بازار با هم مقایسه می‌کنند و به این نتیجه می‌رسند که مصرف‌کننده برنج وارداتی با گران‌شدن آن حتما به مصرف برنج ایرانی روی آورده؛ درحالی‌که این نتیجه‌گیری به اعتقاد من درست نیست؛ کسی که تا پارسال توان خرید برنج ایرانی را داشته، هنوز هم دارد، ولی کسی که مصرف‌کننده برنج وارداتی ۸ هزار تومانی بوده، طبیعتا از قدرت پرداخت هزینه بیشتر برای خرید برنج ایرانی برخوردار نبوده؛ چون اگر می‌توانست برای هر کیلو برنج ۲۶ تا ۳۰ هزار تومان هزینه کند از همان ابتدا برنج ایرانی می‌خرید. برای چنین کسی امروز، هم برنج ایرانی دور از دسترس است و هم برنج خارجی؛ در نتیجه برنج از سفره این فرد خارج شده و نکته مهم این است که هیچ جایگزینی هم برای برنج وجود ندارد.

راه‌حل چیست؟

ما راهکار واردات برنج‌های پرمحصول را ارائه داده‌ایم، اما متأسفانه مورد توجه قرار نگرفته و هنوز هم کاری جدی در این زمینه انجام نشده است.

با کاهش مصرف برنج در بازار سایر کالاهای جایگزین چه اتفاقی رخ خواهد داد؟

برنج بعد از گندم دومین کالای استراتژیک کشور است و با گرانی برنج خانوارها به مصرف نان روی می‌آورند. اگر نان هم گران شود، خطر سوءتغذیه برای بخش زیادی از جامعه وجود دارد. از سوی دیگر گرانی برنج خارجی می‌تواند بازار برنج ایرانی را نیز دچار اختلال کند. با افزایش بیشتر قیمت برنج ایرانی، این محصول از سفره اقشار متوسط جامعه هم حذف خواهد شد.

چرا واردات برنج از تایلند در دستور کار قرار نمی‌گیرد؟

انواع برنج وارداتی، چه لوکس و چه پرمحصول، با توجه به ذائقه مصرف‌کننده ایرانی، از هند و پاکستان وارد می‌شود. البته به‌تازگی از تایلند هم برنج وارد شده، ولی چون در مبادلات تجاری با تایلند مشکل جدی در زمینه انتقال پول وجود دارد و هزینه‌های بالایی برای جابه‌جایی ارز به تجار تحمیل می‌شود، اغلب واردکنندگان برنج سراغ تایلند نمی‌روند.

در مبادلات با هند و پاکستان این مشکلات وجود ندارد؟

چرا، در مبادلات تجاری با این دو کشور هم مشکلات مشابهی وجود دارد، اما به‌دلیل سابقه طولانی در این زمینه، این مشکلات جاافتاده و مبادلات با هزینه کمتری انجام می‌شود.

چندی است انجمن واردکنندگان، پیشنهاد تغییر کشورهای مبدأ واردات برنج را مطرح کرده‌است. این پیشنهاد به کجا رسید؟

انجمن واردکنندگان برنج برای کاهش قیمت‌ها در بازار، پارسال پیشنهاد واردات برنج پرمحصول از آمریکای جنوبی را مطرح کرد و قرار بود این پیشنهاد در دولت بررسی شود. یک جلسه نیز در وزارت صنعت با حضور نمایندگان سازمان غذا و دارو، استاندارد و وزارت جهاد در این زمینه برگزار شد. در آن جلسه کلیات طرح مورد توافق قرار گرفت اما برای بررسی جزئیات باید جلسات بیشتری برگزار می‌شد که این اتفاق نیفتاد. از سوی دیگر در اعضای انجمن هم، به‌دلیل افت

تقاضا در بازار، کسی متقاضی واردات از آمریکای جنوبی نبود. پیگیرنشدن دولت و نبود تقاضای واردات باعث شد این موضوع پیگیری نشود.

شاید ایده کلی، توقف واردات برنج است؟

اگر قرار است واردات حذف شود، وزارت جهاد باید به فکر این باشد که چگونه می‌تواند هزینه تولید برنج داخلی را پایین بیاورد تا قیمت در بازار کاهش یابد و برنج به سفره‌ها بازگردد.

دلیل برطرف‌نشدن موانع واردات را چه می‌دانید؟

کشور به‌طور جدی با مشکلات ارزی مواجه است. بهترین راهکار برای کاهش هزینه واردات، پایین‌آمدن نرخ ارز است. وقتی شرایط به‌گونه‌ای است که امکان کاهش نرخ ارز فراهم نیست، این موضوع خودبه‌خود از اولویت خارج می‌شود و اصلا فکری برای آن نمی‌شود.

نمی‌شود برنج تولید داخل را جایگزین واردات کنیم؟

در شرایطی که قیمت برنج خارجی به ۲۸ تا ۳۰ هزار تومان رسیده قاعدتا بخش کشاورزی باید تلاش کند به هر ترتیبی که شده بازار برنج خارجی را در اختیار بگیرد، ولی برای تحقق این هدف باید قیمت برنج ایرانی به ارقامی کمتر از نرخ برنج خارجی برسد، اما به‌نظر می‌رسد وزارت جهاد قدمی در این جهت برنداشته است.

ممکن است این شائبه به‌وجود بیاید که دغدغه‌های شما، درباره توقف واردات برنج، صرفا صنفی است. پاسختان چیست؟

اصلا، دغدغه ما تنها صنفی نیست؛ زیرا برنج چه ایرانی و چه خارجی، از سفره اقشار ضعیف خارج شده، ادامه وضع موجود باعث می‌شود اقشار متوسط هم دیگر نتوانند به اندازه قبل برنج تهیه کنند. طبق آمارها و برآوردها تا ۷۰ میلیون نفر از جمعیت ایران در دهک‌های متوسط و ضعیف درآمدی دسته‌بندی می‌شوند. افزایش قیمت برنج باعث شده حداکثر تا ۱۵ میلیون نفر که دستشان به دهانشان می‌رسد، از امکان مصرف این محصول مغذی برخوردار باشند. در شرایطی که وضع قیمت اقلام پروتئینی مثل گوشت، مرغ و تخم‌مرغ هم خراب است، کاهش مصرف برنج اصلا خبر خوبی نیست. تغییر احتمالی شرایط آب و هوایی و افت تولید در سال‌جاری، می‌تواند وضع را از این هم بدتر کند و با افزایش بیشتر قیمت‌ها حذف برنج از سفره‌ها را سرعت بخشد. متولیان بخش تجارت و

کشاورزی باید به این نکته توجه کنند که وقتی کالایی را از اولویت یک به اولویت ۲ تبدیل کردیم، این کالا نباید از سفره‌ها حذف شود، بلکه باید مدیریت شود تا به امنیت غذایی ایرانیان آسیب وارد نشود. اینها حرف‌هایی است که ما و مردم عادی می‌زنیم، اما متأسفانه تصمیماتی که در سطح کلان اتخاذ می‌شود، چه در تنظیم بازار و چه در سطح وزرا، کارشناسی‌شده نیست. وزیر صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان متولی واردات باید کمیته‌ای تشکیل دهد و راهکاری اتخاذ کند که قیمت تمام‌شده برنج وارداتی کم شود. جهادکشاورزی هم باید تلاش کند قیمت برنج ایرانی بیش از این بالا نرود.

سرویس خبری: کشاورزی